

5. A- agenda Algemeen

5.a Voordracht Begroting 2020 e Memorie van Antwoord

Er hebben zich twee sprekers aangemeld.

INSPREKER 1

De heer De Wit spreekt in namens LTO- Noord. De spreker spreekt over punt 6.2.4 van de Begroting 2020, namens alle boeren die gewasschade hebben. De spreker hanteert twee uitgangspunten, zijnde rechtvaardigheid en vertrouwen. De boer, jager en overheid zorgen voor balans in een ecosysteem. Bij de gans is het ecosysteem ontwricht, en is er sprake van frustrerende overlast door de faunaschade. Het lijkt erop of iemand steeds vaker een deuk in je auto schopt, en vervolgens de schade kan worden geclaimd via een langdurige procedure, die 300 Euro kost. Dit vindt de spreker niet rechtvaardig. De spreker spreekt zich uit tegen het invoeren van de 20% eigen risico bij faunaschade. In de regeling is geen rekening ermee gehouden dat de ganzen die in de zomer in Nederland zijn, geen trekkende ganzen zijn, en bij verjagen dus niet weggaan maar bij de burens terecht komen. De afspraak in het Ganzenakkoord is dat terug wordt gegaan naar een instandhoudingsnorm zoals vastgelegd in 2005, met een eigen risico van 5%. Dit is nu de norm. Draagvlak onder alle partijen is van belang. Het korten is niet effectief voor de lange termijn. Indien GS het beleid volgen dat in het MFAS rapport is opgenomen, kan de spreker met een gerust hart huiswaarts gaan.

VRAGENRONDE

De heer **Klein** (CU) vraagt de spreker tot te lichten waarom de spreker denkt dat de Begroting niet in lijn is met het rapport van de Maatschappelijke Adviesraad Faunabeheer.

De heer De Wit in het rapport is opgenomen dat draagvlak het belangrijkste is om de faunaschade echt op te lossen. Het rapport geeft aan eerst in gesprek te gaan, dan gebiedsgericht oplossingen te zoeken en vervolgens pas de financiële paragraaf in te vullen. De spreker hecht aan het zich houden aan de gemaakte afspraken en de voorgenoemde lijn te volgen.

De heer **Bond** (CDA) vraagt hoeveel geld de spreker kwijt is aan preventieve maatregelen en welke eisen daarvoor gesteld worden.

De heer De Wit meldt dat indien frustratie dubbel telt, hij veel tijd en geld kwijt is aan de schade. Een kwart van de faunaschade komt door ganzenoverlast. Om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen dient eerst veel papieren te worden ingevuld. De boer dient de ganzen eerst te verjagen. Er dient gebiedsgericht te worden gekeken. De spreker wil geen genoegdoening, hij wil geen schade.

Mevrouw **Alberts** (SP) vraagt waarom er 30 jaar geen schade was en waardoor het ecosysteem is verstoord?

De heer De Wit legt uit dat ganzen 30 jaar geleden tot beschermd diersoort zijn uitgeroepen. De broedende ganzen in de Oostvaardersplassen hebben daar geen eten en vliegen in tien minuten naar de landerijen van de spreker toe. De ganzen zijn overzomerend geworden terwijl het beleid is gebaseerd op een trekkende gans.

Mevrouw **Alberts** (SP) vraagt of de oorzaak van de overlast ook ligt in het gebruik van andere soorten gras.

De heer De Wit meldt dat de gans voedszaam gras zoekt om op te vetten. De analyses over de jaren heen van zijn gras laten zien dat de eiwitwaarden zijn gras zijn gedaald.

Mevrouw **Kapitein** (D66) vraagt wat de spreker aan preventieve maatregelen neemt en hoe preventieve actie gestimuleerd kan worden.

De heer De Wit meldt de ganzen weg te jagen. Dit werkt niet bij een overzomerende gans. Een preventieve maatregel is het in de plannen van Natura2000 gebieden opnemen dat er gebiedsgericht goed beheert kan en mag worden, zodat de gebiedsgerichte plannen niet vastlopen op het beleid voor de Natura2000 gebieden.

De heer Zuurbier spreekt in op persoonlijke titel. Hij is een vollegrondsgroenteteler uit Heerhugowaard. Hij spreekt in over de gewasschade door fauna. De inspreker is boos over het voornemen het eigen risico omhoog te brengen tot 20%. De afgelopen vijf jaar heeft hij een schade geleden van ongeveer 350.000 Euro, waarvan 100.000 Euro wordt vergoed vanuit het Faunafonds. Zijn investeringen over de afgelopen jaren lopen op tot 200.000 Euro. De spreker heeft van begin maart tot eind september twee personen voltijds in dienst die zich bezig houden met beschermingsmaatregelen. De inspreker voelt zich geschoffeerd door de zinsnede dat boeren gestimuleerd dienen te worden de schade preventief aan te pakken, omdat dit hij reeds volop en actief doet.

De voorzitter geeft de Begroting 2020 uit voor discussie en vraagt de commissie te spreken over de onderwerpen die de Commissie NLG aangaan.

EERSTE TERMIJN

De heer **Zoon** (PvdD) vertelt dat de PvdD als uitgangspunt voor de beoordeling van de Begroting 2020 hanteert of de begroting zorg draagt voor de natuur. Van belang is of er wordt gewerkt aan het vastleggen van CO2 op natuurlijke wijze. De Begroting neemt echter alleen de CO2 reductie in ogenschouw. Ten aanzien van het faunabeheer meent de PvdD dat dierenwelzijn alleen op papier wordt meegenomen. Plezierjacht op Provinciale gronden is de PvdD een doorn in het oog, net als de ganzenjacht. Dit roept om een invalshoek vanuit dierenwelzijn. De genoemde twee onderwerpen zal de PvdD nader uitwerken tijdens de Statenvergadering. De stikstofproblematiek en de uitbreiding van de NNN wordt onder één hoofdstuk geplaatst (6.1.1). Dit maakt besturen lastig. De PvdD zal op dit onderwerp verder ingaan bij de behandeling van de **PNO**.

Mevrouw **Kostic** (D66) vervolgt het betoog van de PvdD. Voor de PvdD is het hoofdpunt van de stikstofproblematiek dat het systeem vast zit. De politiek kan daar wat aan doen. Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat de veestapel dient te worden ingekrompen om een reductie van CO2 uitstoot te bewerkstelligen. Het grootste onderzoek, uitgevoerd door de Oxford University, tot nu toe gedaan, leidt tot de conclusie de leefbaarheid het meest effectief kan worden vergroot dat het overschakelen naar plantaardige eiwitten. De transitie naar gezonde akkerbouw en fruitteelt is dus de meest efficiënte en effectieve maatregel. Daar ziet de PvdD te weinig van terug in de Begroting 2020, en mist de inzet van bestuurlijke handgrepen. Boeren zullen met kennis en budget worden geholpen. Een bestuurlijke maatregel is het vrijmaken van budget voor het saneren van bedrijven in de buurt van Natura2000 gebieden. Ook kunnen Europese subsidies worden ingezet voor de omschakeling naar duurzame akkerbouw. De POP3 gelden kunnen worden gebruikt om jonge boeren te helpen de transitie te maken. Nu wordt er teveel geld aan 'greenwashing' en halve maatregelen besteed. Mestvergisters zijn niet de oorzaak van het probleem en zeewier is een hoogwaardige voedselbron voor mensen en niet alleen voor vee. Voor dierenwelzijn is slechts 200.000 Euro over vier jaar vrijgemaakt. Dierenwelzijn dient meer middelen te ontvangen.

De heer **Van den Heuvel**(CU) laat weten dat voor de CU de aanpak van faunaschade het belangrijkste punt van aandacht is bij deze begrotingsbehandeling. De CU vraagt de coalitie een plan op te stellen

dat past bij de problemen die de boeren ervaren en wat werkzaam is. De in CU wenst subsidies voor maatregelen en een drempel voor het eigen risico. Hierop zal de CU bij de behandeling in de Statenvergadering terugkomen. De CU acht de uitwerking van de opgave die GS zich hebben gesteld om in 2030 volledig circulair te zijn matig. Uit de antwoorden van GS op vragen hierover gesteld door CU, kwam naar voren dat GS bezig zijn met de uitwerking van plannen met een interdisciplinaire benadering. Kan GS deze nadere uitwerking toelichten?

De heer **Cardol** (GL) meldt dat hij niet uitgebreid zal spreken over de Begroting 2020. De vraag van GL is een vervolgvraag op de eerder gestelde vraag over paragraaf 6.6.1.4 over Bodemdaling. Komt er door de PAS een versnelling in het traject? Is er daarvoor meer budget nodig? Dient dit budget dan te worden opgenomen in de Begroting 2020? De tweede vraag van GL sluit aan bij de vraag van de PvdD over waterkwaliteit. De kwaliteit van het oppervlaktewater is slecht door uitspoeling van landbouwgif en meststoffen. Dit vraagt om nieuwe regelgeving. Worden er in het beleid over natuurinclusieve landbouw specifieke doelstellingen opgenomen ter voorkoming van deze uitspoeling? In vervolg op vraag 106 over de bollenteelt, vraagt GL of er meer bekend is over de voorbeeldprojecten die worden genoemd.

De heer **Bond** (CDA) kondigt een amendement aan over de schandalige tekst die is opgenomen onder het faunabeheer, waaruit zou blijken dat boeren niet zouden investeren. Het CDA vindt het een onrecht dat de boeren te maken krijgen met een eigen risico van 20%. Hierover zal het CDA een motie indienen. Het feit dat het budget wat hiermee vrijvalt zou worden ingezet voor het verduurzamen van de sector ziet het CDA als een dubbel onrecht, want daarmee worden misschien bedrijven geholpen die geen schade hebben. Het CDA vraagt of de Begroting 2020 nog zal wijzigen in verband met de consequenties die de stikstofproblematiek met zich meebrengt?

Mevrouw **Kapitein** (D66) dankt GS voor de uitgebreide beantwoording van de vragen. D66 vraagt over voldoende beschikbare middelen om alle handhavingstaken, zoals zijn afgesproken in het coalitieakkoord, de Wet natuurbescherming en de taken die nodig zijn ten aanzien van de PAS en Tata Steel/Harsco uit te voeren. Op bladzijde 276 wordt de nieuwe reserve 'Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in de dichtbevolkte Provincie' geïntroduceerd. D66 wil hier ambitieuzere doelen voor opstellen en wil daarom investeren in het landschap en landschapselementen rondom het cultureel erfgoed versterken. Klopt het dat deze reserve dit doel kent? De paragraaf over het versterken en verduurzamen van de sector bevat voornamelijk beleid uit de vorige coalitieperiode. D66 vindt het geslaagd verplaatsen van de glastuinbouwbedrijven, in het kader van de concentratie daarvan, een doel dat minder prioriteit heeft dan de doelen die voortvloeien huidige voorliggende problematieken, zoals de stikstofproblematiek. Voor D66 wordt het opstellen van een nieuwe voedselvisie, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, meer en meer belangrijk. We verwachten daarop inzet van GS.

Gedeputeerde **Tekin** meldt dat GS begin 2020 op de financiële uitwerking van de handhavingstaken van 2019 terug te zullen komen. Voor de VTH taken hebben GS gezegd dat er aan de voorkant geen slot op zit, maar GS wel beter inzicht willen in de benodigde budgetten. GS werken aan het beter inzichtelijk krijgen. GS kunnen PS over dit onderwerp nu nog niet volledig informeren over 2020. GS steken extra middelen in energiebesparing.

Gedeputeerde **Rommel** meldt in het overleg met de Fauna Beheer Eenheden te hebben afgesproken hoe tot een nieuw Ganzenakkoord kan worden gekomen. De overleggen daarvoor gaan de komende tijd plaatsvinden. Gedeputeerde **Rommel** zal PS op de hoogte houden van deze gesprekken.

De heer **Van den Heuvel**(CU) vraagt of dat kan betekenen dat de regeling van tafel gaat en het eigen risico van 20% wordt aangepast.

Gedeputeerde **Rommel** meldt dat het eigen risico is afgesproken in het coalitieakkoord. Er vindt inventarisatie plaats van de problemen, die kunnen leiden tot aanpassing van het Ganzenakkoord.

In reactie op de vragen over de PAS meldt Gedeputeerde **Rommel** dat er in de nabije toekomst gewerkt gaat worden aan gebiedsgerichte aanpak en het in kaart brengen van de maatregelen die nodig zijn voor de gebieden die niet begroot zijn. Hierover zal de Minister worden aangesproken. Dit geldt ook voor het vraagstuk rondom de bodemdaling. **Gedeputeerde Rommel zegt toe hierop terug te komen bij PS. In reactie op de vraag van D66 meldt Gedeputeerde Rommel terug te komen op de invulling van het nieuwe Landschapsfonds.**

Mevrouw **Kapitein** (D66) vraagt of de doelstellingen ruimer zijn dan nu in de Begroting is opgenomen.

Gedeputeerde **Rommel** meldt dat de bewoordingen nog dienen te worden vastgesteld.

De heer **Bond** (CDA) vraagt hoe GS de gelden willen verdelen die vrijkomen door het verhogen van het eigen risico.

Gedeputeerde **Rommel** meldt hierover afspraken zullen worden gemaakt in het Ganzenakkoord.

De heer **Bond** (CDA) vindt het vreemd dat de Fauna Beheer Eenheid hierover zal gaan.

Gedeputeerde **Rommel** meldt dat de middelen zijn toegekend aan het voedselbeleid.

De heer **Bond** (CDA) meldt hierop terug te zullen komen.

De heer **Cardol** (GL) heeft twee vragen gesteld over waterkwaliteit.

Gedeputeerde Van der Hoek meldt dat GS zullen terugkomen in de Statenvergadering op de vraag van GL of uitspoeling als doelstelling zal worden opgenomen. Gedeputeerde Van der Hoek zegt toe terug te komen op de vraag over de resultaten van de projecten in de bollenteelt. Gedeputeerde Van der Hoek vraagt of D66 heeft aangegeven de ontwikkelingen in de glastuinbouw niet goede ontwikkelingen meer te vinden.

Mevrouw **Kapitein** (D66) legt uit dat in het licht van de huidige ontwikkelingen de glastuinbouw een andere plaats zou dienen te krijgen in de prioriteitsstelling van de doelen.

De heer **Bond** (CDA) meent dat het bestaande beleid rondom de glastuinbouw dient te worden uitgevoerd omdat de glastuinbouw anders niet kan investeren in de doelen die PS van belang achten.

Gedeputeerde Van der Hoek dankt mevrouw **Kapitein** (D66) voor haar verduidelijking.

De voorzitter stelt vast dat het agendapunt voldoende is besproken en het advies in de vorm van het verslag wordt doorgeleid naar de Statenvergadering van 11 november 2019